

TORONTÁI

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre	240 K
Félévre	120 K
Hogyedévre	60 K
Egy hónapra	20 K

Egyes szám ára 80 fillér.

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP

Feladó szerkesztő: Dr. MARA JENŐ.

SZERKESZTŐSÉG ES KIADÓHIVATAL
Obállyeva(Zápolya)-u. 1. Telefonszám 21.

MEGJELENIK MINDEN NAP, VASÁR-
ÉS ÜNNEPNAPOK KIVÉTELVÉN.

Veliki Beeskerek, 1920.

XLIX. évfolyam, 151. szám.

Szerda, 1920 július 14.

A centralizáció, vagy decentralizáció

elvén épüljön föl, — központosított, egységes államhatalom vagy külön tartományi autonómia irányítsa a jugoszláv állam három kormányzati alkatrészét: a tulajdonképeni Szerbiát, Horvát-Szlavonországot és a Vajdaságot: ez a kérdés van újra és az eddiginél is nagyobb mértékben a politikai érdeklődés homlokterében. A kérdés most annyira akuttá vált, a két felfogás hívei a két irányban annyira ekzsponálják magukat, hogy már újra kormányválság hírére halljuk. Az egyik rész a centralizáció mellett tör lándzsát, a másik politikai irány a decentralizációt hirdeti, mert ebben látja a gazdasági és kulturális haladást. Az oly nagy nehézségekkel létrehozott Vesznic-féle koncentráció, amelyben a minisztereknek a tartományi önkormányzat kérdésében vallott politikai felfogása merőben ellenkezik egymással, veszélyben forog és könnyen meglehet, hogy már a legközelebbi órák hírei a kormányválság nyílt kitöréséről fognak szólni.

Azt mondják a decentralizáció hívei, hogy a három államrész annyira különböző egymástól úgy politikai, mint társadalmi felfogásában, annyira különbözők gazdasági és kulturális igényeik, hogy az egységes centralis irányítás lehetetlenné teszi a szükséges fejlődést. A centralizáció hívei pedig éppen az egységes központi igazgatásban látják ennek a szükséges fejlődésnek biztosítékát. Az egyik felfogás mellett ép oly súlyos elméleti argumentációt lehet felsorakoztatni, mint a másik mellett, a gyakorlatban pedig igazán fontos most csak az volna, hogy a politikai, gazdasági és társadalmi megújulás megkezdődjék és előrehaladjon, ami mellett erősen másodrangu kérdés az, hogy ez a megújulás milyen elméleti alaptól kiindulva válik valóssá. Csak a válságokat, a folytonos kríziseket kellene elkerülni, hogy ez a munka zavartalanul folyhasson tovább mert az örökös személyi- és rendszer-változások nincsenek hasznára az államnak, nincsenek javára a köznek. Céltudatos, komoly és egy programot egészen kimerítő munkára van szükség és akkor akár a centralizáció, akár a decentralizáció elvi alapján elérhetőek lesznek azok az eredmények, amelyek az állam megerősödésére és polgárainak boldogulására annyira szükségesek.

A SPAAI KONFERENCIA.

Németország el akarja halasztani a leszerelést. — Hatvan milliárdnál többet nem fizethet.

Mint Spaaból jelentik, a német kormány 1921 október 1-ig halasztást kért a hadsereg leszerelésére és pedig a belső rend fenntartásának érdekében. A létszámot fokozatosan ohajtják százezer főre leszállítani. A szövetségesek nevében Lloyd George válaszolt Seeckt tábornok expozéjára és kijelentette, hogy a felfegyverzett német katonák száma meghaladja az egymilliót. A szövetségesek nem engedhetik meg, hogy ez annyira veszedelmes és abnormális helyzet még tizenöt hónapig tartson. Ama megjegyzésére, hogy olyan állapotokat, aminők Németországban uralkodnak, ő három napig sem tűrt volna, Simons német külügyminiszter azt felelte: „Az angol kormány sem tudja mindazokat lefegyverezni, akiket szükségének tart.“ (Ezzel az irekre célzott.) Az entente állítólag csak 3 havi haladékot hajlandó engedélyezni.

Páris. Az Intransigeant Spaaból kapott jelentése szerint a német delegátusok kijelentették, hogy a legnagyobb összeg, amit Németország fizethet, 50 milliárd aranyárka. Ha azonban Németország munkaerő dolgában könnyítéseket kaphat az ententétől, 60 milliárdig fokozhatja fizetőképességét.

Spaa. A konferencia harmadik ülésén Simons német külügyminiszter vázolta azokat a nehézségeket, melyek a rögtöni leszereléssel és a hadianyagok kiadásával járnak. A leszerelés keresztülvitelét hajlandó Németország pontos időben meghatározott arányokban keresztülvinni. Reméli, hogy a szövetségesek megértést fognak tanúsítani Németország nehéz gazdasági helyzetével szemben és segítségére lesznek a megszállott területekről való fegyverát- és csempészes megakadályozásában. Von Seeckt tábornok előterjesztette ezután a leszerelés és a hadianyagok kiadásának részletes tervét. Kijelentése szerint Németország körülbelül 3 millió fegyvert fog beszállítani. Lloyd George hosszasan foglalkozik Seeckt tábornok jelentésével. E számokból világosan látszik — mondotta Lloyd George, — hogy a szövetségeseknek félelme mennyire indokolt volt. Mint Németország szomszédai állandóan rettegésben kellett volna élniük attól a gondolatától, hogy ez a nagy felszerelés, ez a nagy hadianyag esetleg bolsevista agitáció kezébe kerül. Csodálkozik azon, hogy Németország képes ezeket az állapotokat hetekig tétlenül nézni. Hosszasabban foglalkozik

Lloyd George a légi és tengeri flotta leszerelésének részleteivel.

Spaa. A konferencia harmadik ülésén a német kormány részletes jelentést tesz a hadsereg leszerelésének fokozatos keresztülviteléről. E tervzet szerint a német hadsereget 100 ezer emberre redukálják. A mai hadseregből az első tizezer embert ez év október 1-én, a második tizezeret 1921 január 1-én, a harmadik turnusban 30 ezer embert 1921 április 1-én, a fennmaradókat pedig valamennyit 1921 október 1-én elbocsátják a katonai szolgálatból.

LENGYELORSZÁG ALKONYA.

Koppenhága. A New-York Herald jelentése szerint Lengyelország kénytelen lesz az orosz csapatoktól békét kérni, hogy fővárosát és hadseregét megmentse. Lloyd George a spaai konferencián ugyanis nyomtatékosan kijelentette Patek lengyel külügyminiszternek, aki Lengyelország viaszgatalan helyzetét tolmácsolta neki, hogy Anglia sem csapatokat, sem hadianyagot nem szállíthat Lengyelországnak, mert Lengyelország offenzíváját Anglia tanácsa ellenére kezdte meg. Franciaország kénytelen lesz egyedül segíteni, mert ez az offenziva a francia sajtó büne, amely folyton ösztönözte erre a lépésre a lengyeleket.

Páris. A „Chicago Tribune“ jelenti megbízható helyről, hogy Lengyelország a szovjetcsapatok előtt letette a fegyvert és békét kért.

Berlin. A lengyel képviselőházban a szocialisták sürgős indítványt terjesztettek elő arra nézve, hogy Lengyelország azonnal tegyen békeajánlatot Szovjetországnak.

Prága. A párisi „Echo de Paris“ jelentése szerint a lengyel front a Drina mellett teljesen felbomlott. A lengyel hadsereg pánikszerűen menekül. A bolsevikoknak rengeteg fogoly és hadizsákmány jutott kezeikbe. — A szovjetcsapatok Minszkét és Lemberget elfoglalták.

A POLITIKA HIREI.

Beograd. Korosec és Jovánovics miniszterek megérkeztek Beogradba és ma résztvesznek a minisztertanácsban.

Beograd. Ma Beogradba érkezett Ribar dr., a jugoszláv békedelegáció tagja és magával hozta Trumbics és Boskovic békedelegátusok jelentését a spaai konferenciáról. Dr. Vecznics ismertette a régens előtt a jelentéket. A minisztertanács szintén foglalkozni fog a jelentéssel.

Beograd. A folyó hó 10-iki szombati minisztertanács az egyes reszortminisz-

terek jelentéseit tárgyalták. A hadügyminiszter referált újabb tisztek felvételéről és beosztásáról és tiszti előléptetésekről. Utána a közoktatásügyi miniszter azokról a reformokról tett jelentést, amelyek a gör. kel. egyházban lesznek keresztülvezetve, a közegészségügyi miniszter az orvosi szolgálatról és új kórházak felállításának szükségességéről. Politikai kérdéseket nem tárgyaltak, ezek a 13-ikán tartandó minisztertanácsban kerülnek tárgyszorozatra, amikor valamennyi miniszter jelen lesz. Végül elhatározták, hogy a legközelebbi időn belül előveszik az alkotmánytervezet kérdésének tanulmányozását az illetékes miniszter tervezete alapján.

Beograd. A „Beogradszki Dnevnik“ írja: Radikális körökben az a vélemény, hogy a párt engedni fog a kivétel kérdésében. Ha ez a hír igaz, akkor bizonyos, hogy a többi kérdésekben is sikerülni fog a meg egyezés. Az egész nép elégedetlen a parlament eddigi működésével és az eddigi kormányok munkásságával. Hogy ez az elégedetlenség tényleg fennáll, arról megvannak győződve az összes politikai pártok és egyik se kíván újabb válságot előidézni, hogy ezzel az elégedetlenséget csak nagyobbítsa. A kormányválság a mai időben, mikor a legfontosabb politikai és gazdasági kérdések vannak tárgyalás alatt, nagy hátránnyal járna és következményei beláthatatlanok volnának.

DALMAT-OLASZ INCIDENS.

Beograd. Spalatóból jelentik, e hó 11-én komly és véres incidens történt a dalmát lakosság és az olaszok közt. Két olasz altiszt a jugoszláv zászlót szidalmazta, ami a járókeleket annyira elkésztette, hogy az arra járó olasz tiszteket meg akarták támadni, ezek azonban elmenekültek. Erre egy olasz motorcsónak közeledett a parthoz és revolverágyuból löni kezdett a tömegre és két bombát is dobott, amelytől többen megsebesültek, majd megérkezett a jugoszláv esendőrség és akcióba lépett. Negyedórás harc fejlődött ki, melynek halottai is voltak. A Pola nevű olasz hadihajó parancsnoka és kormányosa súlyosan megsebesültek, 12-ikén bele is haltak sérüléseikbe. Jugoszláv részről egy halott és több sebesült volt. Az incidens ügyében Andre amerikai admirális vezeti a nyomozást. A dalmát tartományi kormány kimerítő jelentést küldött Beogradba az incidensről.

Zagreb. A spalatói incidens hírére Zagrebben óriási tüntetést rendeztek az olaszok ellen. Az izzó hangulat dacára, a tüntetés nyugodt és sima lefolyású volt.

A FRANCIÁK ISMÉT KONFLIKTUST KERESNEK A NÉMETEKSEL.

Koppenhága. Londoni jelentések szerint Franciaország ismét meg akarja szállani Frankfurtot, Heidelberget és Mannheim városokat.

A MAGYAR KORMÁNYVÁLSÁG.

Budapest. A magyar kormányzó megbízta Bethlen István grófot, hogy kormányalakítás céljából lépjen érintkezésbe a pártokkal. Bethlen tudatta a pártokkal, hogy csakis egy egységes kormányzópart élén hajlandó megalakítani a kormányt. A szerdai értekezleten, mely a pártszövetség további fentartása mellett döntött, a pár-

tok követeléseit a következőkben állapították meg: 1. Az állampolgári jognak, különösen az örökbecfogatás útján szerzett állampolgári jognak revíziója. 2. A keresztény irányzatnak az államhivatalokban való érvényesítése. 3. Kereskedelmi törvény revíziója. 4. Büntetőtörvénykönyv novelláris reformja. 5. Keresztény irányzatnak a megyei törvényhatósági életben leendő megvalósítása. A kiscgazdapárt egy része Bethlent szívesen, másik része nem szívesen fogadta. Rubinek az egységes párt ellen, Nagyatádi Szabó István pedig mellette foglalt állást. A keresztény egyesülésben nem fogadták nagy lelkesedéssel Bethlen designálásának hírét. A keresztény szocialisták ellene vannak és az egységes kormányzópart megvalósulása esetén ellenzékbe mennek. Pénteken a kiscgazda- és földműves-párt fontos ülést tartott, melyen elhatározták, hogy kívánni fogják a három párt fuzióját, de úgy, hogy a keresztény-pártiak és a disszidensek lépjenek be a kiscgazda-pártba. A kiscgazdák feltételei, hogy a királyság kérdését egyelőre kapesolják ki a megoldandó problémák közül, adják meg a korlátlan Házfőlöszlatási jogot a kormányzópartnak, de ezeket is meg kell előznie a földbirtokreformnak és az új választási törvény elkészítésének. A fuzió nem bizonyos még, mert a keresztény-párt kijelentette, hogy semmiféle más pártba nem hajlandó belépni.

A TÖRÖK HADSZINTÉRRŐL.

Amsterdam. A török nacionalista csapatok a Bosporus ázsiai partján fekvő Dorfbeikos községet, a szövetséges missziók hadiszállását elfoglalta és megszállva tartja. Az angolok vereséget szenvedtek. A küzdelemben résztvett az angol flotta is, mely kitartóan bombázta a török hadiállásokat. A török csapatok azonban szilárdan kitartanak. A helység török kézen van.

GÖRÖGÖK ÉS OLASZOK HARCA.

Wien. Smirnatól délre Turbali és Ajasoluk helységek mellett a Smirna-duit vasútvonal mentén görög és olasz csapatok összeütköztek. Görög jelentés szerint a görög csapatok előnyomulóban voltak, hogy megoldják egy hid fölrobbantásának feladatát, mikor egy az olaszok által megszállt helységhez értek. Az olasz csapat parancsnoka felszólította a görögöket, hogy vonuljanak vissza. Minthogy a görögök vonakodtak ezt megtenni, az olaszok sortűzet adtak rájuk. A görögök orstűzzel feleltek. Mindkét fél súlyos veszteségeket szenvedett.

NAGY VIHAR A ROMÁN PARLAMENTBEN.

Kolozsvár. A hivatalos bukaresti jelentések heves parlamenti összeütközésről számolnak be, amely az ellenzék és a kormánypart között Mihalache agrárjavaslata miatt robbant ki.

Mit foglal tulajdonképpen magában a Mihalache javaslata? Majdnem a legszélesebb határokig terjedő kisajátítást. A birtokosoknak csak 100 hektárnyi birtokuk maradna s kisajátítás alá esnének az erdők, vizek, sőt az árterületek is. A javaslat csak a régi királyságra vonatkoznék és sokkal szélesebbkörű, mint a besszarábiai agrár törvény, jöllehet, Besszarábiában a nagybirtok legnagyobb része nincsen románok ke-

zében, amíg a régi királyságban a földbirtokosok 95%-a román.

Az erdélyi politikusok nem fogadnak el a maguk tartományára nézve semmi másféle kisajátítást, mint azt, amit a régi királyság 1917. évi alkotmánya megenged. Ezért nem könnyű feladat a kormányra nézve az agrárkérdés anyagát újból törvényalkotás alá vinni. Ugy a kormányok, mint a parlamentek kötelesek minél egységesebb törvényeket készíteni az agrárkérdésről is. A Mihalache-féle reform legálább is korainak látszik, mivel az 1917. évinek eredménye nem lehet még ismeretes.

De elismerjük, hogy a Mihalache javaslata bámulatosan hatásos népszerűségi reklám, főképpen a falvakban. Nem is azért terjesztették elő, mintha komolyan megvalóulhatna.

A javaslatot az ellenzék azért nyújtotta be, mert ismét elhalasztották a földosztásról készülő javaslat benyújtását. Évtizedes agitáció, rengeteg zenvedés, háborus tanulságok után a régi királyságban még mindig igyekeznek megakadályozni a fennálló földesurak és nagybirtokosok a becsületes földreformot. Ezt a helyzetet használta ki Bukarestben a parlamenti ellenzék az első attackra, ami rendkívül erős összeesapással fejlődött s tán fejlődik még ezután is. Az ellenzék javaslatot adott elő, amelynek tárgyalását névszerint szavazással kívánta sürgősen napirendre tüzetni. Az elnök azonban ezt nem engedte meg és ebből támadt a kavardás, amely odáig fajult, hogy katonaságot hozattak az ülésterembe. Az ellenzék elhatározta, hogy a király elé járul s amennyiben nem kap orvoslást, többé nem vesz részt a parlament munkájában.

ALBÁN BANDÁK GARÁZDÁLKODNAK DÉLSZERBIÁBAN.

Beograd. Az albán-szerb határon legutóbb sok esetben albán bandák garázdálkodnak. Délszerbiába nyomulnak és ott gyilkolnak és fosztogatnak. Kitudódott, hogy ezek az albán bandák az olaszok felbérelt emberai.

TAKE JONESKU BEOGRADBAN.

Beograd. Jól informált politikai körökben az a hír terjedt el, hogy Take Jonesku román külügyminiszter a hét folyamán Beogradba érkezik. E látogatás összefüggésben van a román határmenti politikai helyzettel. Kilátás van rá, hogy Take Jonesku ez alkalommal meg fogja kísérelni a Jugoszláviával való szoros együttműködést különösen azokban a kérdésekben, amelyek Romániát jelenleg közelről érdeklik.

RÖVID HIREK.

Brandenburg. Allitóltag Brandenburgban kikiáltották a szovjetköztársaságot.

Bern. Németország és Svájc között szénszerződés jött létre. Németország Svájcnak 25-30 ezer tonna barnaszén fog szállítani.

Tanítói kongresszus Beogradban. A jugoszláviai tanítószövetség folyó hó 18. és 19-én Beogradban általános tanítói kongresszust tart, amelyen a különféle tartományi egyesületeknek egy egységes országos tanítói szervezetben való egyesülése kérdésében is határozni fognak.

A rokkantnap Becskereken.

A vasárnapi első rokkantnapon borus, esős időre ébredt a város. Korán reggel elkezdett permetezni az eső és csak hébe-korba állt el néhány pillanatig. Ez a csunya idő sem tudta azonban elriasztani Becskerek uri társadalmának hölgyeit, hogy a nemes célért teljes lelkesedéssel ne fáradsanak. A vármegyeháza, Kovács-cukrászda előtt, a Szerbtemplom-utca sarkán, állt egy-egy zöld lombokkal díszített sátor, melyben Becskerek szép asszonyai, lányai foglaltak helyet és jó szóval, egy kis rábeszéléssel, nyájas mosolylyal pumpolták meg a sétálókat. A közönség pedig valljuk meg, fizetett is gavallérosan. Egyre több és több ember bukkant föl a korzón, gomblyukában a kék jeggyel, mely azt jelentette, hogy az illető husz korona leszurásával megváltotta magát az apró adakozástól. A sok kék jegy között itt-ott fejedelmi göggel usztak el a fehér jegyek, melyeket száz korona adomány után osztogatott a rendezőség. A gyűjtés egész a déli órákig tartott. Délután folyt le a program másik része. A városi moziban jótékony célú előadás volt rendes helyárrakkal, melyen az „Asszony asszony ellen” című filmet mutatták be. A vásártéri sporttelepen 5 órakor atlétikai verseny lett volna, ez azonban közbejött akadályok miatt elmaradt és így csak 6 órakor volt football-match a Vasas-Obility kombinált csapatok között. A mérkőzés végét azonban a közönség legnagyobb része nem várta be, mert a tornyosuló sötét fellegekben már pottyogni kezdett a nagyszemű eső. Egy félóra múlva azonban elhúzódtak a felhők és az ég teljesen kiderült. Este fél nyolckor a Buzaterről ünnepélyes menet indult el a főúton végig a vármegyeházáig. A megyeháza erkélye fényesen volt lombokkal, szőnyegekkel, zászlókkal dekorálva és villanykörték égő koszorujában volt elhelyezve Öfelségének I. Péter királynak életnagyságu arcképe. A menet megérkezése előtt a megyeháza előtt már összegyűltek a becskerekci cigánybandák és egy tamburás zenekar. Majd egyszerre vidám katonazene hangjai harsantak föl a Fő-utca felől, ahonnan a vasutaszenekar katonaruhás tagjaival, az élén egy felszázad gyalogság és egy szakasz lovasság vonult föl ezrekre menő néptömegektől kísértén. A menet a megyeház előtt állt meg, ahol Sztaity Jován dr. néhány szót intézett a megyeház erkélyen álló dr. Gavrila főispánhoz. A főispán röviden méltatta ennek a mai napnak a jelentőségét, majd a király életével fejezte be beszédét. A tamburás zenekar ezután eljátszotta a szerb himnuszt, melyet a katonák tisztelegve, a közönség pedig kalaplevegő hallgatott végig. A himnusz hangjai után a cigányzenekarok kolót játszottak, melyre sokan a közönség közül vidáman táncra perdültek. A néhány percig tartó tánc után a katonaság zeneszóval a laktanyába vonult, a tömeg pedig lassan elszéledt. Este 9 órakor a városi színházban szerb műkedvelők eljátszották a „Világ” című 4 felvonásos vígjátékot, mely a szüfőásig megtöltött színházat mindvégig kacagató jó kedvben tartotta.

Hétfőn, 12-én reggel 6 órakor a vasutaszenekar zenés ébresztője nyitotta meg a nap ünnepi programját. 9 órakor a szerb templomban ünnepi Te deum volt, melyen a katonaság és az összes hatóságok testületileg jelentek meg. A többi felekezetek templomaiban fél tizenegyor volt a hálaadó istentisztelet, melyen a hatóság képviselői szintén résztvettek. A hivatalos istentisztelet után a hatóságok főnökeik vezetésével tisztelegtek a főispánnal és a többi hivatalfőnököknél. A hivatalos istentiszteleten résztvett katonaság fölött pedig a helyőrség parancsnoka díszszemlért tartott. Tisztjeik vezetése mellett vonultak föl a Péter király téren a gyalogság, a gépfegyverosztály, az egészségügyi csapatok, a nehéz és könnyű tüzérség ágyúival. A katonaság elvonulása után újra kezdetét vette a főútcán a rokkant katonák számára való gyűjtés. A délután folyamán a vásártéri sporttelepen lefolyt ugyan csak a rokkantak javára, a Viktória-Obility football-mérkőzés. Ezzel egyidejűleg a Plank-kertben népünnepély vette kezdetét, míg este a Kaszinóban nagy tombola volt. A Kaszinó estjén a filharmonikus zenekar is szerepelt néhány szép számmal.

HIREK.

A király születésnapja Beogradban Öfelsége I. Péter király születésnapján fényes ünnepségek székhelye volt Beograd. A régens csapatszemplét tartott, amely után kilovagolt abba a szanatóriumba, ahol Misics vajda beteg fekszik. Délután a régens meglátogatta a királyt. A Topcsiderben nagy népünnepély volt.

Eljegyzés. Huimann Béla vasuti hivatalnok Bajáról eljegyezte Adlerstein Hermin urleányt Velika Kikindán.

Gyilkos mozsárlövés. Halálos kimenetelű szerencsétlenség történt vasárnap, f. hó 11-én Zichyfalván. A király születésnapja alkalmából rendezett ünnepségek során egy pár mozsárlövést adtak le a községben. Az egyik mozsár úgy látszik tulságos erősen volt megtöltve és ezért a robbanás alkalmával a löpor szétvetette. Már a mozsarak megtöltése idején ott ácsorgott a közelben Dálja Máttyás zichyfalvai lakos, akit több izben felszólítottak, hogy menjen el a mozsarak közeléből. 3-4 lépésnyire volt a robbanás pillanatában is a mozsártól, úgy hogy annak egy szilánkja szíven találta és oly sebet ejtett rajta, hogy azonnal meghalt.

Demokratagyűlés Novisadon. Vasárnap délután a Sloboda termében népes gyűlést tartott a novisadi demokrata-klub, melyen résztvettek a többek közt Stojanovits Kosta, Raffaelovics Zsivko és Marinkovics miniszterek is. Stojanovics miniszter Jugoszlávia pénzügyi helyzetéről beszélt. Vázolta, hogy Jugoszlávia ma Európának legegészségesebb valutájú országa és hogy állami budgetje semmi gondot nem okoz. Raffaelovics miniszter beszédében élesen támadja a boszniai knezek és a vojvodinaí grófi és bárói birtokokat. Beszéde egy mondatba volt összefoglalható: A föld a népé, vissza kell neki adni! Beszéltek még Bogdan Gavrilov és Matics szuboticaí rk lelkes. A hatóságot a gyűlésen Stakics rendőrfőkapitány képviselte.

Városi agrópénz Novisadon. Tudósítónk telefonálja, hogy Novisad városa rövid időn belül félmillió korona értékű 50 és 20 filléres szükségpénzt fog kibocsájtani.

Elfogott család. Novisadról jelenti tudósítónk: Krsztekanics Rada novisadi kereskedő 300.000 koronát csalt ki egy Petrovits Jusztina nevű asszonytól és aztán megszökött. A rendőrség azonban kinyomozta és elfogta.

Footballmérkőzések. A becskerekci rokkantnap mérkőzések eredménye: Old boy Viktória—Old boy Obility 2:1 Viktória javára. Viktória I.—Obility I. 1:1, féldő 1:0 Viktória javára. Vasasok I. B.—Obility I. B. 1:1.

Megyei eredmények: 11-én. Zsombolyai Sport Egylet—Nagykikindai Athletikai Club 7:0 Zsombolya javára. 12-én. Zsombolyaer Schwäbischer Sport Verein—Vasasok 5:2 Zsombolya javára. Jó bírót volt: Steiner, Zsombolya.

Tőzsde. Beograd, július 10. Érték dinárban. Francia frank 140, Font sterling 64, Dollár 15, Lira 108, Lei 44, Léva 36, Márka 49. Devizák: Páris 125, London 61, Milano 93, Prága 42, Wien 1125.

Gazdaságpolitikai beszámoló.

Beszélgetés dr. Stanojevity Braniszlávvval.

Vrsac, június végén.

Multkori, a jelenlegi viszonyokat összegező politikai cikkünk informátora a következő kétségekkel érdeklő bírő fejtegetéseket volt szives vrsaci munkatársunk előtt lefolytatni:

— Különös fontosságot tulajdonítottam utolsó beogradi utam alkalmából Vrsac város és környékének borkiviteli nehézségeim fölém telhetőleg segíteni. Alkalmam nyílt felfogásomat több mértékadó személyiség, így a pénzügyminiszter ur előtt is kifejtani. Május hónapban, mint általánosan ismeretes, elvileg megengedték a borkivitelét, egyúttal azonban literenkint 4 korona vámot róttak ki rája. Közben mint tudjuk, leszállították ezt a vámot 80 fil-

lérre literenként. Igen, de ezzel még nem lett a kérdés elintézve. Mikor ezt a körülményt a miniszter ur Stojanovity Kosta előtt kifejtettem, feletle csodálkozott. A dalmát, délhorvát stb. vidékekről sűrűn kapott megkereséseket, érdeklődőket fogadott, kik psanaszkodtak a vám magassága iránt, azonban a mi vidékünk sérelmei ismeretlenek voltak előtte. Azután még egy fontos motívumra hívtam föl a miniszter ur figyelmét. Épp az én intervenciómra koncedálták néhány hónappal ezelőtt a Romániába való borkivitel, ami normális adó- és vámkulcs mellett termelőinknek, kereskedőinknek és borkivitelőinknek életfeltétel lett volna. Igen ám, de a román kormány a borra 12 koronás litervámost szabott ki, igen, bármennyire csodálkozunk is: tizenkettő koronát. Így egy „mesze semmi fogd meg jól” előtt állottunk. Átlag 10 koronával veszi itt a kereskedő a bort, 4 és 12 koronás váموkat fizet, úgy hogy a romániai határállomáson néki 26 koronájába kerül az új bor literje, ami ugye direkt nevétséges. És ebbe az összegbe a szállítás és a rendes polgári vagy konjunkturális haszon sincs még belekalkulálva. Interveniálni kellett tehát ezügyben a román kir. kormánynál is.

— Minő lépések történtek ez irányban?

— Az ágybanfekvő Stojanovity miniszter óhajára felkerestem Constantino Rasciano Langa urat, jelenleg beogradi kir. román követ, ki régi személyes jóbarátom. Rasciano ur, aki nagy híve a két nemzet közötti közeledés gondolatának, teljes támogatásáról biztosított. Jelenlétemben megszövegezett és el is küldött kormányának egy táviratot, amelyben a román behozatali vám megszüntetése, illetve leszállítása iránti kívánságainkat közli. Reméli, hogy fáradozásait teljes siker fogja koronázni.

— Mily előnyei volnának e lépés eredményének?

— Négy fajta előnye. Először a már kiadott évi engedélyt praktice, tényleg ki lehet használni. Másodsor a vételárát bármely külföldi valutában, kivéve az osztrák és magyar koronát, lehet letenni. Harmadsor megkönnyebbülés az, hogy az exportvámot hektoliterenként 400-ról 80 koronára szállították le. És végül negyedsor a román behozatali díjat is jelentékenyen le fogják szállítani.

— Hogy áll a luxuscikkek behozatalának ügye?

— A május 22-iki, azóta sokat pertraktált kormányrendelet egy esemő elég önkényesen megállapított „fényüzési cikk” behozatalát tiltotta el. Később egy szakemberekből álló bizottság véleményezése alapján a kormány megengedte, hogy mindazon áruk, amelyeket folyó évi március hó 31-ig vásároltak és be is vagoniroztak, importálhatók legyenek Jugoszláviába. Ezen rendelkezés folytán igen sok kereskedő, különösen sok vrsaci szenvedett jogtalanul milliós kárt. Most én keresztülvittem, hogy a dátum, illetve a vásárlás és bevagonirozás napjától a fényüzési cikkek behozatalánál eltekintenek.

— Mi ujság a pénzügyi helyzetben?

— A költségvetés rövid időn belül teljesen elkészül. Az előirányzat 3½ milliárd koronára rug. Ez óriási összeg ugyan, de okos rendszabályok által részben már sikerült és teljesen sikerülni is fog a reális gazdasági egyensúlyt helyreállítani. Hivatalosan beérkezett jelentések szerint az idei termés rekordtermés, aminő már régen nem volt. Ezen körülmény is kedvezően érinti valószínűleg általános pénzügyi helyzetünket. Dohányosainknak is kellemes ujsággal szolgálhatok: a kormány saját dohánytermésünkön kívül is vásárolt nagyobb kontingenst és pedig Bulgáriában 50 millió értékű dohányt, Hollandiában pedig 600.000 hollandi forintért szivarokat. Tervebe van véve azonkívül a tőzsde (trafik)-ügy végleges, gyors rendezése.

Cipők megérkeztek!

Női vászoncipők, kivágott és fűzős. :: Gyermekek vászoncipők, magas és fűzős. :: Férfi és női antilopcipők.

T. és A. Bata Birovlyev Fülöpnél.

1352

Tisztviselőt vagy tisztviselőnőt.

aki a szerb nyelvet szóban és írásban is bírja, keres helybeli iparvállalat. 1294

Ajánlatokat 'Tisztviselő' jelígre a kiadóba kérünk.

Fehér vászoncipők érkeztek!

Párja 300 kor.

Potven Györgynél
Vel. Becskerek, Fő-utca.

1351

Eladó

egy magasnyomású körforgó szivattyú, hűvér, géphuzató láncok, acél emelőrudak, 200 fmtr. 8 m/m. drótkötél. 1349

Petráss, Brigadira Risztitya (Aradáci) u. 22II. sz.

Egy nagyobb HÁZ

szatocsüzzlettel, áruraktárral, több lakóhelyiséggel, nagy istállóval, gazdaszoknak is különösen alkalmas,

1324 azonnal eladó. ☑

Bővebbet: Etvesova (Magyar) u. 44. alatt.

Mész.

Ajánlom beremendi mésztelepünkön fával égetett elsőrendű fehér, darabos mészünket a legolcsóbb napiárban. Kivánatra bármely állomásra kísérvél küldöm. Néhány városban mészraktárt akarok felállítani és ennek alkalmas helyiséget és kaucióképes, megbízható kezelőt keresek. Esetleg kész mészraktárt berendezéssel átveszek. Erős kazán vasrostélyokat keresek megvételre. 1280 — Ügynököket díjazom. —

DONAUER JENŐ Ókanizsa. (Bácska.)

Ujonnán épült,

három szoba és mellékhelyiségekből álló lakóházak, 1338

elfogadható ajánlat mellett eladók. Bővebbet:

PÁNYI és MERSCHBACHER építési vállalatnál
Vel. Becskerek, Voj. Bojovića (Vörösmarty) u.

A Gyapjuipar R.-T. Veliki Becskereken

ajánl legújabb gyártmányaiából egy öltönyre való szövetet 1200, 1350 és 1500 K árban, minőség szerint. :: Kapható:

Tóth József férfinabónál, Alexandrova (Hunyadi) utca. 1336

ÜZLET és KORCSMA

1348

házzal együtt eladó. Ugyanott egy külön üzleti berendezés 2 kis mázsával eladó.

.. Cim a kiadóhivatalban. ..

42 korona egy kilogramm elsőrendű, 90 foknál olvadó

Tovote (gépzsir)

a Vegyiparnál, Veliki Becskerek.

Eladási iroda nagyban:

Kurländer Imre, Veliki Becskerek,
Krunszka (Korona) u. 11. Telefon 35.

Kicsinyben: Kurländer faterap, Veliki Becskerek,
Brigadira Risztitya (Aradáci) utca. Telefon 89.

Viszontelárusítóknak nagy kedvezmény, ügynököknek magas jutalék.

Nyomatott Pleitz Fer. Pálnál Veliki Becskerek.

Rüht és viszketeget

172 4 nap alatt biztosan gyógyít a katonaságnál kitünően bevált

SVRABULIN

Kapható csak a NIKOLICS-gyógyszertárban
Veliki Becskerek, Zsitni trg (Gabona-ter).

55 lánc

1343

bácsszenttamási elsőrendű

szántóföldemet

tanyákkal együtt eladom.

Dr. Jolics t. bíró
Subotica, Zombori-ut 20.

Mézeskanna

300 darab teljesen új, 50 kg. ürtartalmu,

1278

kapható:

Graf Jakabnál
Kovin (Bánát).

Антро колонијална радња Нафтали М. Леви БЕОГРАД, Краља Петра у. 44.

Препоручује сву колонијалну робу по најнижим ценама. — Телефон 535.

Engro üzletemben állandóan nagy készletet tartok fűszerekben és gyarmatárakban, melyek eladását a legolcsóbb árban ajánlom.

NAFTALI M. LEVI, BEOGRAD
fűszer- és gyarmatáru kereskedése
1256 Kralja Petra ulica 44. — Telefon 535.

Falitégla

tetőcserép, mész, cement, elsőrendű vágott épületfa, deszka és léc

minden méretben vagon-telekben és kisebb mennyiségben a legolcsóbb áron kapható

Pányi és Merschbacher

építési vállalatnál
VELIKI BECSKEREK,
Vojvode Bojovitya (Vörösmarty) utca. 1264

Bergel Herman

bádogosmester
Veliki Becskerek,
Kara Györgyev trg (Vásártér) 5.

Vállal épület és vízvezeték berendezési munkákat, fürdőszobák berendezését a legmodernebb kivitelben.

Készít és javít mindenféle konyhaedényeket jutányos áron. Megrendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek. 1263

Ajánlom legújabb találmányú és kitünően bevált svábbogár-fogóimat. Vidéki megrendeléseket elfogadok. ..

Viszonteladóknek árengedmény!

Hirdetmény.

A község tulajdonát képező 2 drb 3 éves kiselejtezett tenyészbika f. évi július hó 18-án d. e. 8 órakor Tóba község házában nyilvános árverésen eladva lesz.

Egyben hirdetjük, hogy annak helyébe 2 drb piros-avagy zsemlyetarka tenyészbikát óhajtunk venni, erre nézve kérjük mielőbb a tulajdonosok ajánlatait.

1354

Községi elöljáróság.

Kávéházban, vendéglőben kérjük a
„TORONTAL”-t

Kiadó: Pleitz Fer. Pál.